

MARIJA KRUŠIĆ

POROČILO DPM

1. V letu 2021 **nisem bila nikjer na obisku**, ker me niso povabili (morda so imeli ogleda po drugih regijah, ki so od mene nekoliko oddaljene)
2. Ker imam kar nekaj izkušenj s terena, bi na kratko strnila izkušnje in moja razmišljanja:

Projekt DPM (Državni preventivni mehanizmi) je tak kot je in kolikor mi je znano, da prvenstveno pokriva samo tiste državljane in nedržavljane, ki so jim kratene osebne svoboščine gibanja. To je sicer OK. Ampak!

Ampak! Mi (delegirani iz strani ZDUS-a) skrbimo na tak ali drugačen način za starejše, za upokoјence. Glede tega smo vsebinsko odgovorne ZDUS-u, ki nas je delegiral v to skupino.

Domov za starejše občane (DSO) je v Sloveniji veliko in skoraj prav vsi imajo oddelke z dementnimi osebami (to sem omenila že Varuhu, vendar oni hodijo kontrolirat samo nekatere domove, (ne vem po katerem ključu jih izbirajo). Morda tistih domov, ki niso posebej navedeni in specializirani za dementne stanovalce, ne hodijo gledat. Vendar vsi DSO imajo nastanjene tudi dementne starostnike. Zato se mi poraja bojazen in veliko vprašanje kako tam ravnajo s takšnimi ljudmi in ali se stanovalcem morda ne godi kakšna krivica. Nadvse žalostno dejstvo pa je, da je dementnih oseb danes veliko več kot se na splošno govori (saj tudi osebni zdravniki za vse bolnike ne vedo, ker se na obiskih v to ne poglobljajo).

Drugi zelo velik problem je bil v zadnjih dveh letih, ko se marsikje ni dalo priti do zdravnika niti po telefonu kaj šele osebno. Kaj vse se je v tem času razvilo in poglobilo bolezn pri starejših ljudeh, bolje da ne govorimo. Ampak moramo. Saj to sedaj že sami zdravniki priznavajo. (Gl. oddajo Ena na Ena, bila je v nedeljo na POP TV ob 13. uri. Brez dlake na jeziku dr. Loredan v Slakovi oddaji).

Zaradi korone je bil velik cirkus po DSO-jih, kar smo seveda spremljali po TV in takrat se ni smelo priti na obiske v domove, kar so stanovalci zelo težko sprejemali in mnogo kateri še težje razumeli.

Zakaj se nekaj ne stori, da bi se svojci na nek varen način lahko "srečali in/ali videli" vsaj na daljavo (po spletu) ali pa v posebnih prostorih preko šipe s svojci (to je sicer že podobno zaporom, kjer se pogovarjajo skozi šipo, a vendar se).

Dotaknila bi se t.i. turističnih bonov. To državno koronsko "obdarovanje" zveni kot posmeh vsem starejšim, za katere se ve, da tega ne morejo izkoristiti in tudi nikoli na bodo. Marsikateri od njih nima niti poštene spalne srajce ali spodnjega perila; za marsikaterega svojci doplačujejo (in to kar veliko, saj vemo kakšne so cene v domovih za dementne osebe, ki rabijo 24 urno varstvo in nego). Pa tudi svojci ne zmorejo izkoristiti njihovih bonov, čeprav jih lahko koristijo kot darilo svojca. Žalostno je kaj morajo starejši ljudje doživeti na starost (še sreča, da se dementni tega ne zavedajo, se pa močno zavedajo njihovi svojci, ki doplačujejo zelo veliko oskrbnino, včasih tudi 600 evrov in več na mesec). Kako naj oni koristijo bone? Ali ni nikogar, ki bi to povedal ministru gospodu Počivalšku? Vsem tečejo ure in dnevi enako, samo da imajo nekateri več pod palcem in si bodo lahko privoščili starostno razkošje, če je starost sploh še razkošje.

Pred božičem sem skupaj z nekaterimi prostovoljkami obiskovala naše člane upokojencev, ki jih imamo cca 500. Od tega jih je 31 v DSO, kar 167 (ali 33,2%) od skupnega števila jih je starejših nad 80 let, do 74 let jih je 243 (ali 48,3%) med 75 in 79 let komaj 93 (18,5%). Prav slednja skupina nam je v zadnjih dveh letih najbolj odhajala v večnost, kot temu lepo pravimo »preko mavrice«.

Na vseh teh obiskih smo pozvonili na vratih, se na razdalji z njimi pogovorili in jih obdarili (tiste v DSO smo obdarili s sokovi in piškoti brez sladkorja ter robčki, ostale po njihovih domovih in stanovanjih pa smo obdarili drugače: medicinskim maskam smo dodali tekstilno kuhinjsko servieto, pisno poročilo o delu v letu 2021 in seveda položnico ter povabilo k nadaljevanju članstva). Do 20. januarja je že cca 49 % članov plačalo članarino, v posmrtninske sklade pa že skoraj 55%). Pri nas smo sprejeli sklep, da tistim, ki so starejši nad 90 let oprostimo društveno članarino, plačajo samo sklade. Vendar jih enakopravno obravnavamo kot ostale člane. Pošiljamo voščilnice za dopolnjenih 70, 75, 80, 85 in 90 ter 90 let in več. Marsikdo se je prišel s solzami v očeh zahvalit, da v svojem življenju še ni dobil nobene takšne čestitke. Vse težave in probleme, ki smo jih zaznali na terenu, smo sporočili naši koordinatoriki programa Sta-za-sta in ona ukrepa

dalje. Res, nekateri člani v hribih živijo v težkih razmerah, na težko dostopnih krajih, pa so še vedno naši zvesti člani.

Nasprotno pa sem mimogrede na terenu vabila mlajše upokojence v članstvo v društvu in kaj mi porečejo: Nisem še toliko star, da bi se včlanil. Moj odgovor je bil, da je s tem ko postane član društva, avtomatsko tudi član ZDUS-a, ki se nesebično trudi in razdaja za VSE upokojence, da se nam priznajo takšne in drugačne bonitete. Poslance v parlamentu je treba tudi obdelovati in jim odpirati oči. In to prav to počne najbolj ZDUS.

Vsi obiskani člani so, kot že rečeno, prejeli izvod našega društvenega poročila za leto 2021, da bodo vsaj malo prebrali kaj se dogaja v t.i. koronskem času, ko se nekaterim zdi, da je vse zastalo. Ne smemo pa zastati in ostati na mestu **mi prostovoljci**, če že drugi ne korakajo dalje.

Za konec želim povedati, da bi še naprej rada ostala v tej skupini, če me seveda še hočete (moji podatki in kontakti so še vedno isti), ker bi lahko marsikaj doprinesla za starejšo populacijo, kjer bom sama še prekmalu.

Za leti 2019 in 2020 nisem dala obračuna potnih stroškov (za Trbovlje in Rogaško Slatino), kar mislim, da ni moja krivda, saj bi morale strokovne službe Varuha skrbeti in pogledati kdo se je udeležil kakšnega obiska in malo pomagati pri njihovem zapletenem obračunu.

Lep pozdrav

Marija Krušić